

PROFEETTA JUUSUF (ʿalāihi-s salaam)

Profeetta Muhammadilta kysyttiin: Kuka on kaikista kunnioitetuin ihminen? Hän vastasi: "Kaikista jumalaapelkäävin (taqwaa?)". Ihmiset sanoivat: "Emme halunneet kysyä tätä." Hän sanoi: "Kaikista kunnioitetuin ihminen on Juusuf, Allaahin profeetta, Allaahin profeetan poika, Allaahin uskollisen ystävän poika." (Sahih Bukhari)

Qur'aanin suura 12 on nimeltään Juusufin suura. Se kertoo yksityiskohtaisen tarinan profeetta Juusufin elämästä. Muiden profeettojen elämästä Qur'aan ei kerro yhtä yksityiskohtaisesti. Perimätiedon mukaan suuran ilmoittamisen syy oli se, että juutalaiset pyysivät profeetta Muhammadia (SAAS) kertomaan Juusufista, joka oli myös juutalaisten profeetta. Juusufin tarina oli aikaisemmissa kirjoituksissa hajotettu palasiksi ja muutettu tulkinnoilla ja lisäyksillä. Siksi se ilmoitettiin Allaahin kirjassa uudelleen täydellisenä yksityiskohtia myöten.

Juusufin lapsuus

Juusuf asui "Kaanaan (Kanʿaan) maassa" noin 3500 vuotta sitten. Hänen isänsä oli profeetta Jaʿquub ja hän noudatti Ibraahiimin ja Ismaaʿiilin uskontoa. He olivat muslimeja, he alistuivat Allaahin tahtoon.

Jaʿquubilla oli 12 poikaa. Toiset pojista olivat jo aikuisia, mutta kaksi nuorimmaista - Juusuf ja hänen pikkuveljensä - olivat isänsä silmäteriä ja hän piti heidät jatkuvasti lähellä.

Nuorena Juusuf kertoi isälleen: "Isä, näin yksitoista tähteä, auringon ja kuun. Näin ne kumartamassa itseäni." (12:4) Jaʿquub ymmärsi, että Juusuf olisi se, joka täyttäisi hänen esi-isälleen profeetta Ibraahiimille annetun lupauksen: hänen jälkeläisensä levittäisivät Allaahin sanomaa ihmiskunnalle.

Jaaʿqub varoitti Juusufia kertomasta unestaan veljilleen, sillä hän tiesi heidän olevan hänelle kateellisia: "Poikani, älä kerro näkyäsi veljillesi, sillä he juonittelisivat sinua vastaan. Šaiṭaan on ihmisen selkeä vihollinen." (12:5)

Tosiaan, Juusufin isoveljet kadehtivat: "Juusuf ja hänen pikkuveljensä ovat tosiaan isällemme rakkaampia kuin me toiset ja meitä on sentään suuri joukko. Isämme on pahasti erehtynyt. Tapetaan Juusuf tai hylätään hänet jonnekin niin isämme suosio jää yksin meille ja me voisimme elää sen jälkeen taas hurskaina." (12:8-9) Eräs veljistä kuitenkin suostutteli muut siihen, että Juusufia ei tapettaisi vaan hänet heitettäisiin kaivon pohjalle.

Veljet olivat lähdössä paimentamaan lampaista ja pyysivät isältään luvan ottaa Juusuf mukaan niin että tämä saisi "leikkiä ja iloita" (12:12). Jaquub päästi Juusufin veljien mukaan, vaikka pelkäsiikin että "susi söisi hänet kun te unohdatte vahtia häntä" (12:13).

Juusuf kaivossa

He tulivat kaukaisen kaivon luo ja menivät hakemaan vettä. Veljet kuitenkin riisuivat Juusufilta paidan ja heittivät hänet kaivoon. Kaivo oli niin syvä, ettei Juusuf päässyt sieltä omin avuin pois, mutta vettä ei kuitenkaan ollut niin paljon että hän olisi hukkunut. Allaah rauhoitti Juusufia ja antoi hänelle ilmoituksen: "Olet vielä kertova heille heidän teostaan, kun he eivät tiedä." (12:15)

Nyt veljet tahrivat Juusufin paidan lampaan vereen. Illalla he palasivat itkien kotiin: "Isä, me juoksimme kilpaa ja jätimme Juusufin tavaroiden luo ja susi tuli ja söi hänet. Mutta et sinä usko meitä, vaikka puhumme totta!" (12:17) Veljet näyttivät isälleen Juusufin veristä paitaa, mutta sisimmässään isä tiesi, ettei Juusuf ollut kuollut. Hän suri vanhempien poikiensa epärehellisyyttä ja pyysi Allaahilta kärsivällisyyttä.

Juusuf myydään orjaksi

Juusuf oli jonkin aikaa kaivossa, mutta sitten paikalle tuli kauppakaravaani. Matkalaiset halusivat vettä kaivosta, mutta löysivätkin Juusufin. Juusuf otettiin matkalle mukaan ja hänet myytiin Egyptin markkinoilla niin kuin muutkin karavaanin kauppatavarat. Juusufista tuli orja. Hänet osti halvalla rikas egyptiläinen ylimys. Ylimys vei Juusufin kotiinsa ja sanoi vaimolleen: "Kohtele häntä hyvin. Voihan olla, että hänestä on meille hyötyä tai että me otamme hänet pojaksemme." (12:21) Näin Allaah antoi Juusufille hyvän aseman vieraassa maassa ja lisäksi Qur'aan sanoo: "Kun hän varttui mieheksi, annoimme hänelle tietoa ja viisautta. Näin Me palkitsemme hyväntekijät." (12:22) Juusuf ei joutunut raskaaseen pakkotyöhön niin kuin monet muut orjat siihen aikaan, vaan hänestä tuli rikkaan miehen vaimon palvelija.

Juusuf ja ylimyksen vaimo

Juusuf oli hyvätapainen ja kauniskasvoinen nuori mies. Hänen sisäinen kauneutensa ja puhtautensa huomattiin myös. Hän totteli emäntäänsä nöyrästi ja sulatti kaikkien sydämen palatsissa. Juusuf osasi keskustella kauniisti ja viisaasti ja pystyi hillitsemään itsensä.

Talon emäntä piti Juusufista kovasti ja ajan myötä hän kävi liiankin tuttavalliseksi Juusufia kohtaan. Hän lukitsi huoneensa oven ja pyysi Juusufia tulemaan lähemmäksi. Juusuf vastasi "Turvaudun Allaahiin!" ja kääntyi ovelle päin. Emäntä juoksi Juusufin perään, yritti estää häntä lähtemästä, tarttui häneen ja repäisi hänen paitansa selästä. Juusuf sai oven auki ja kohtasi ovella emäntänsä aviomiehen, joka oli kohdellut häntä hyvin, kuin omaa poikaansa. Emäntä selitti hädissään aviomiehelleen, että Juusuf oli yrittänyt tehdä hänelle pahaa ja häntä tulisi rangaista. Juusuf puolustautui rauhallisesti: "Hän koetti vietellä minut!" (12:26) Aviomies ei tiennyt ketä uskoa. Juusuf oli luotettava ja hyväkäyttöksinen, mutta eihän omaan vaimoaan voi epäillä ilman todisteita! Talon väkeä kerääntyi paikalle ja joku sanoi: "Jos Juusufin paita on revitty edestä puhuu nainen totta ja Juusuf valehtelee, mutta jos paita on revitty takaa, nainen valehtelee ja Juusuf puhuu totta." (12:26-27) Ylimys tarkisti paidan ja käski vaimonsa pyytää anteeksi Juusufilta.

Tieto tapauksesta levisi kaupungilla ja toiset rikkaat naiset alkoivat juoruta ja naureskella emännän selän takana. Emäntä päätti kutsua heidän kylään ja hekin kaikki ihastuivat Juusufiin. Emäntä sanoi: "Hän on se, josta te minua moititte. Minä tosiaan koetin vietellä hänet, mutta hän kieltäytyi.

Jos hän ei tee mitä käsken, hänet vangitaan ja hänestä tulee halpa orja!” (12:32) Juusuf rukoili: ”Herrani, vankila on minulle mieluisampi kuin se, mihin he minua vaativat. Ellet Sinä torju heidän juoniaan, minä taivun heidän puoleensa ja joudun tietämättömien joukkoon!” (12:33)

Lopulta Juusuf joutui syyttömänä vankilaan. Ylimys tiesi, että Juusuf oli syytön, mutta hän pelkäsi vaimonsa tekevän vielä pahemman teon, jos Juusuf pysyisi hänen palveluksessaan.

Juusuf vankilassa

Vankisellissä oli kaksi miestä Juusufin kanssa. He olivat nähneet yöllä unen ja kysyivät Juusufilta osaisiko hän selittää ne. Juusuf sai Allaahilta viisautta selittää unet. Juusuf myös kertoi vankitovereilleen, että uskoo Allaahiin, Yhteen Ainoaan. Vankitoverit palvoivat egyptiläiseen tapaan monia jumalia. Myöhemmin toinen vankitovereista pääsi vapaaksi ja Juusuf pyysi tätä puhumaan hänen puolestaan.

Vankitoveri oli faraon neuvonantaja ja pääsi takaisin hoviin. Hän ei kuitenkaan muistellut Juusufia eikä puhunut tämän puolesta moneen vuoteen. Eräänä päivänä farao oli nähnyt unen ja pyysi neuvonantajiaan selittämään sen. Silloin Juusufin entinen vankitoveri muisti hänet ja meni tapaamaan häntä vankilaan. Juusuf selitti viisaasti faraon unen ja pääsi vapaaksi. Farao nimitti hänet varastojen esimieheksi, eli Juusuf sai vastuulleen valtakunnan rikkaudet. Allaah sanoo: ”Näin vahvistimme Juusufin aseman siinä maassa, niin että hän saattoi kulkea siellä, missä tahtoi. Me annamme armomme kenelle tahdomme, emmekä hukkaa hyväntekijän palkkaa.” (12:56)

Juusuf tapaa veljensä uudelleen

Juusuf teki hyvää työtä varastojen esimiehenä. Hyvinä viljavuosina hän käski täyttää varastot, niin että huonoina vuosina kun sato epäonnistuu, ihmiset saisivat viljaa varastoista. Eräänä vuonna sato epäonnistui laajalla alueella Egyptissä ja sen naapurimaissa. Myös Juusufin kotimaassa nähtiin nälkää ja ihmiset lähtivät ostamaan viljaa Egyptin valtakunnan varastoista. Juusufin isoveljet tulivat näin Juusufin puheille ja hän tunnisti heidät, mutta he eivät tunnistaneet häntä. Juusuf myi veljilleen viljaa, mutta käski palvelijoiden salaa lastata kauppatarvikkeet takaisin veljien kameleihin. Sitten hän käski veljiään ensikerralla tuomaan pikkuveljensä mukanaan.

Ja^cquub ei pitänyt ajatuksesta, että nuorin pojista lähtisi kauppakaravaanin mukaan. Isoveljet veivät hänet kuitenkin. Kun he taas tulivat Juusufin eteen, Juusuf kertoi itsestään pikkuveljelleen ja sanoi, ettei tämän tarvitsisi pelätä. Juusuf myi veljilleen viljaa, mutta piilotti arvokkaan maljan heidän tavaroihinsa. Faraon vartijat tulivat etsimään varasta, joka oli vienyt maljan. Malja löytyi Juusufin veljiltä ja Juusuf käski pikkuveljensä jäämään Egyptiin rangaistukseksi. Toiset palasivat murheissaan kotiin. Ja^cquub suri ja itki silmänsä sokeiksi. Hänen poikansa huomasivat hänen vielä surevan Juusufia. Ja^cquub sanoi: ”Minä valitan suruani ja murhettani Allaahille ja olen saanut Allaahilta tietoa, jota teillä ei ole. Poikani, menkää etsimään tietoja Juusufista ja hänen nuorimmasta veljestään, älkääkään menettäkö toivoa Allaahin armosta. Vain uskottomat menettävät toivonsa Allaahin armosta.” (12:86-87)

Veljet tulivat kolmannen kerran Juusufin eteen ja Juusuf kertoi heille kuka todellisuudessa on. Veljet hämmästyivät Juusufin menestystä ja tunnustivat sen olevan Allaahin suosiota. He katuivat pahoja tekojaan ja Juusuf sanoi heille: ”Tänään teitä ei moitita, ja Allaahkin antaa teille anteeksi,

onhan Hän Armeliaista Armeliain. Vieköö tämä paitani ja heittäköö se isäni kasvoille, niin hän saa näkönsä takaisin. Tuokaa sitten perheenne minun luokseni.” (12:92-93) Veljet tekivät niin kuin Juusuf pyysi. Kotona he pyysivät isältään: ”Isä, ano meille meidän syntejämme anteeksi; me olemme tehneet väärin.” Ja^cquub vastasi: ”Anon kyllä teille anteeksi Herraltani. Hän on Anteeksiantava, Armollinen.” (12:97-98)

Juusuf näkee taas isänsä

Juusuf sai vihdoin koko perheensä luokseen Egyptiin. Hänen veljensä heittäytyvät maahan hänen edessään ja Juusuf sanoi: ”Isä, tässä on selitys taannoiselle näylleni. Nyt Allaah on saattanut sen toteen. Herrani teki hyvin vapauttaessaan minut vankilasta ja tuodessaan teidät erämaasta sen jälkeen, kun Šaiṭaan oli kylvänyt riitaa minun ja veljeni välille. Herrani osaa taitavasti saattaa tahtonsa toteutumaan. Hän on Tietävä, Viisas. Herra, olet antanut minulle valtaa ja opettanut minua tulkitsemaan tarinoita. Taivaan ja maan Luoja, Sinä olet suojelijani tässä ja tuonpuoleisessa elämässä. Ota minut nöyränä luoksesi ja liitä minut oikeamielisten joukkoon!” (12:100-101)

Juusuf eli lopun elämänsä Egyptissä ja kuoli ilmeisesti 110-vuotiaana. Ja^cquub oli saanut Allaahilta kutsumanimen ”Israel” ja hänen poikiaan ja näiden jälkeläisiä kutsutaan Qur’aanissa kansaksi nimeltä ”Israelin pojat” (Banuu Israa’iil). He elivät Egyptissä pari sataa vuotta, kunnes profeetta Muusaa vei heidät Palestiinan alueelle.

Juusufin suura loppuu näihin Allaahin sanoihin: ”Tässä kertomuksessa on kyllä riittävästi esimerkkejä niille, jotka ymmärtävät. Se ei ole sepitetty tarina, vaan vahvistus sille, mitä aiemmin on ilmoitettu, selitys kaikelle ja johdatus ja armo ihmisille, jotka uskovat.” (12:111)

TEHTÄVIÄ:

- 1) Kirjan kansojen kirjoissa oli jo aikaisemmin kerrottu profeetta Juusufin tarina. Miksi se kerrotaan Qur’aanissa uudestaan?
- 2) Kuka oli Juusufin isä?
- 3) Miksi Juusufin tarinassa puhutaan unista?
- 4) Miksi veljet heittivät Juusufin kaivoon?
- 5) Miten Juusufista tuli orja?
- 6) Miksi Juusuf vietti aikaansa rikkaan miehen vaimon seurassa?
- 7) Millainen Juusuf oli ulkonäöltään ja luonteeltaan?
- 8) Miten Juusuf varjeli itseään rikkaan miehen vaimon lähentelyltä?
- 9) Mihin Juusuf syyllistyi, koska hän joutui vankilaan?
- 10) Mitä Juusuf teki vankilassa?
- 11) Mikä Juusufista tuli kun hän vapautui?
- 12) Miksi Juusuf antoi veljilleen anteeksi?